

<http://forsal.pl/gospodarka/aktualnosci/artykuly/1040173,jak-program-500-plus-wplynal-na-polskie-rodziny-jestesmy-blisko-wloch-i-hiszpacji.html>

Jak program 500 plus wpłynął na polskie rodziny? Jesteśmy blisko Włoch i Hiszpanii

Tuż po wejściu Polski do Unii Europejskiej sytuacja finansowa rodzin wielodzietnych była bardzo trudna. I chociaż przez ostatnią dekadę ulegała ona systematycznej poprawie, to jednak dopiero program Rodzina 500 plus wprowadził diametralną zmianę. Obecnie dochody gospodarstw domowych z trojgiem lub większą liczbą dzieci są w Polsce bliskie tym we Włoszech oraz w Hiszpanii - pisze Marcin Lipka, główny analityk Cinkciarz.pl.

Dane GUS oraz Eurostatu dają możliwość względnie dokładnego porównania standardu życia gospodarstw domowych w Polsce oraz w innych unijnych krajach. Jednym z najbardziej obiektywnych mierników sytuacji finansowej jest mediana ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji. Pozwala ona pokazać, jaki jest dochód pojedynczego członka rodziny, biorąc pod uwagę wszystkie pieniężne wpływy (łącznie z zasiłkami) pomniejszone o podatki czy składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Uzupełnieniem tego wskaźnika jest również skala ekwiwalentności OECD, która przypisuje wagę dla każdej osoby w podziale na wiek, gdyż rodzina 2+3 nie musi osiągać aż 5 razy wyższych dochodów niż jednoosobowe gospodarstwo, by mieć podobny standard życia. Dodatkowo gdy wyrazimy dochody w parytecie siły nabywczej (dla Unii „euro PPS”), który eliminuje różnice w cenach dóbr i usług pomiędzy państwami, możemy pokazać obiektywnie, jak wygląda finansowana sytuacja polskich rodzin na tle całej Unii.

Fatalny start i wyraźna poprawa

Według danych Eurostatu w 2005 r. mediana ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji na członka rodziny wielodzietnej wynosiła nieco ponad 3 tys. euro PPS. To był trzeci najgorszy wynik w

ówczesnej Unii po Litwie i Łotwie. Sytuacja finansowa polskich gospodarstw domowych była zauważalnie gorsza niż tych węgierskich – 4,5 tys euro PPS oraz czeskich – 5,9 tys euro PPS.

Dramatyczna wręcz przepaść dzieliła nas od krajów „starej Unii”. W Grecji mediana rocznych dochodów do dyspozycji na jednostkę ekwiwalentną wynosiła około 9 tys. euro PPS, we Włoszech 9,5 tys. euro PPS, w Irlandii niespełna 12 tys. euro PPS, a w Wielkiej Brytanii czy w Austrii było to prawie 14 tys. euro PPS. Oznacza to, że już po uwzględnieniu różnicy w cenach sytuacja finansowa greckich gospodarstw domowych była trzy razy lepsza niż polskich. Poziom życia brytyjskich rodzin był prawie pięć razy wyższy niż tych zamieszkujących Polskę. W ujęciu nominalnym natomiast, czyli bez uwzględnienia różnicy cen towarów i usług, różnica przekraczała nawet dziesięć razy (Dania – ponad 20 tys. euro, a Polska 1,6 tys. euro).

Po dekadzie, czyli w 2015 r., dochód ekwiwalentny polskich rodzin wielodzietnych wyraźnie się podniósł. Wyrażony w euro PPS wynosił 7,6 tys., co było rezultatem wyższym niż w Grecji (7,1 tys.) oraz na Węgrzech (6,5 tys.). W regionie jednak nadal Polskę wyprzedzały Czechy (10,3 tys.), a w najbogatszych krajach Unii ten wskaźnik kształtował się w przedziale 15-20 tys. euro PPS.

Wpływ programu Rodzina 500 plus na dochody

Na razie w bazach danych Eurostatu za 2016 r. nie ma danych o dochodach polskich rodzin ani tych zamieszkujących pozostałe kraje Unii. Wpływ programu Rodzina 500 plus można jednak oszacować względnie dokładnie na podstawie informacji publikowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS).

Według MRPiPS 60 proc. rodzin wielodzietnych pobiera świadczenie na wszystkie dzieci (z trojgiem dzieci – 58 proc., z czwórką dzieci – 71 proc., z piątką dzieci – 77 proc., z szóstką i więcej dzieci – 86 proc.), co oznacza, że mediana dochodu całej populacji tych rodzin została przesunięta w górę przynajmniej o 1,5 tys. zł w ujęciu miesięcznym oraz 18 tys. zł rocznie. Ponieważ te świadczenia nie są opodatkowane i nie generują żadnych innych kosztów, to można je zaliczyć jako dochody do dyspozycji.

Przeliczając ten dodatkowy wpływ na jednostki ekwiwalentne dla gospodarstw domowych z trojgiem dzieci lub więcej (2,72 według danych GUS) oraz na walutę euro PPS (2,34 zł dla danych za 2015 r.), roczna mediana dochodu do dyspozycji na jednostkę w tych rodzinach powinna zwiększyć się o ponad 2,8 tys. euro PPS i sięgnąć niespełna 10,5 tys. euro PPS. Jest to 37 proc. więcej niż dwa lata temu i to bez uwzględnienia prawdopodobnego wzrostu dochodów tych osób z pracy, z działalności gospodarczej czy też z pozostałych świadczeń społecznych.

Łącząc ostatnie dostępne dane oraz uwzględniając wpływ programu Rodzina 500 plus wynik polskich rodzin na poziomie 10,5 tys. euro PPS jest wyższy od tego obserwowanego w Portugalii (8 tys. euro PPS), Estonii (9,1 tys. euro PPS), a także w Czechach (10,3 tys. euro PPS). Dodatkowo dochód do dyspozycji krajowych gospodarstw domowych z trojgiem lub większą liczbą dzieci jest praktycznie taki sam, jak tych zamieszkujących Włochy 10,6 tys. euro PPS) oraz Hiszpanię (10,7 tys. euro PPS).